

Verslag van de belevenissen van de heer J. Th. Nijtmans uit Dreumel tijdens de watersnood in 1926

De heer J.Th. Nijtmans is in Wamel geboren op 8 juni 1897.

Tot aan de afbraak van het Wamelse stoomgemaal (1954) is hij daar machinist gebleven.

In 1923 was hij zijn vader, P.J. Nijtmans, als zodanig opgevolgd. Deze was in 1919 machinist geworden als opvolger van Frits Esser, een Duitser.

Vroeger stelde men meestal Duitsers aan als machinist over de stoomgemalen. Zo was het Dreumelse gemaal drie generaties lang in handen van August Schmidt en zijn familie, die van Duitse oorsprong was.

P.J. Nijtmans werd op 27 augustus 1862 geboren in Wamel op de plaats, waar nu Rien Schonenberg woont. Hij was arbeider bij poldermeester Frans Elsen, die ernaast woonde.

Op 57-jarige leeftijd werd hij dus de eerste niet-Duitse machinist van het Wamelse gemaal, dat ongeveer in 1868 in Dreumel werd gebouwd.

Aan het verslag van de heer Nijtmans is door mij (A.M. Vermeulen) de laatste hand gelegd op het feest van Sint Petrus en Paulus in 1976. Niets herinnert ons in deze warme, hete dagen aan de kou, het water en de armoede van januari 1926.

Ik was op 31 december aan het werk in het maschien, toen mijn broer aan kwam hollen en naar binnen schreeuwde dat de dijk was doorgebroken.

Ik zeg: "Over tien minuten zij ik thuis". We woonden vlak bij het maschien.

De mensen uit de buurt kwamen allemaal vragen of ze op het maschien mochten komen.

We brachten alles zoveel mogelijk naar de zolder. De kolen werden geslecht en er werden stallen gemaakt voor 5 koeien, 6 varkens, 6 geiten en een twintigtal kippen. Het was net de ark van Noë.

Met zijn allen hebben we toen een mijt hooi vlak voor het maschien op balken gezet (alles was op dat moment nog droog) en met behulp van takels en katrollen een stellage gemaakt, die ervoor zorgde dat het hooi, wanneer het water kwam, wel omhoog kwam, maar niet af kon drijven.

Daar komt 's avonds Grad van Dreumel, de poldermeester uit Wamel, aan en vraagt "Wè doen we mit 't mesien?"

Ik zeg "Ja, wè doen we mit 't mesien. Es ge efkes helpt dan kunnen we 't naor boven brengen".

"Ja, ge schèrt er de gek wel mee, mar wè doen we der mee".

Ik zeg "Ge kunt er niks mee doen."

"Zou d'em dan nie af kunnen dammen" zei Van Dreumel.

"Ge kunt hem nergens afdammen, 't waoter kumt langs alle kanten naor binnen" vertelde ik hem en de poldermeester ging weer op Wamel aan.

's Avonds konden we verder niet meer dan afwachten.

De volgende dag (Nieuwjaar) had Grad van Dreumel toch een monteur laten komen. Deze was er al vroeg.

Ik zeg "Wà komde doen?"